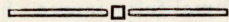

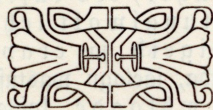
Eesti Põllumeeste Selts Tartus.

Küsimiseleht

Eesti väikepõllupidamise majapidamise seisukorra selgitamiseks.

Isikutesse ja majapidamistesse puutuvaid teateid ei avaldata mitte.

Trükitud „Postimehe“ trükikojas, Tartus.

614927998

ARM

Maa ägab põllumajanduslike kitsikute all. Väikepõllumeeste seisukord läheb kitsamaks ja kitsamaks: sisetuleku kasvamisest ei ole dieti juttugi, kuna elundumised alataja kasvavad... See oleks — võib olla, päalistaudne — pilt maa seisukorra päale, nagu teda harilikult kujutatakse. Kõige rüppe pannes jeda päältvaadata aga edasiipüüdja rahvas ei tohi — liati ühel ajal, millel tulewiku kohta nii määramata suur tähtsus on kui praegu.

Kõige rüppe pannes meie rahvas jeda päält waadanud ei olegi. Üksikud isikud, ajakirjandus, põllumeeste seltsid, põllutöö kongressid on wahetpidamata wahel juurema, ehk — kui enamasti — wähe tagajärjega jelle hääks tööd teinud, et meie põlluharijat rahwast sihikindlale, ufinale, wäsimata tööle seisukorra parandamiseks üleskihitada. Kuid kõigel tööl, mis tänini tehtud, puudub kindel ford — süstem — mis kõiki jõudusid üle terve maa töötegemiseks ühes sihis ühendaks. Sellepärast puudub töödel ka soowitud tagajärg.

Mõte, kindlat süstemi luua, ei ole uus, ta on aga tänini täide saatmata. Tahetakse aga majanduslist süstemi luua, mis põhjusjoontes üle terve maa matsew ja mille järele töötades maa loomulikult edenemiseleel edasi sammuda wõiks, siis peab ka terve süstem loomulikule alusele rajatud olema.

Selleks on praeguse seisukorra ja nende loomulikkude tingimiste põhjalikku tundmist, mille all meie töötama peame, tingimata tarwis.

Cesti Põllumeeste Selts Tartus on otustanud, raskusi ja kulusid mitte karta ja kõnel olewas asjas wiibimata tööle hakata.

Korjatud materjali esialgse läbitöötamise on Cesti Põllumeeste Selts nende ridade kirjutaja hooleks jätnud.

Cesolewa küsimiselehega astub nüüd Põllumeeste Selts kodumaa põllumeeste ette palwega, teda ettewõetud töö juures jõudu mööda toetada.

Küsimiseleht laotatakse kewadel wõimalikult juures hulgas essemplarides laiali. Hulk küsimisi kannab aga niijugust laadi, et nende päale otsekohe ja ilma ettewalmistamiseta wastata ei wõi. Sellepärast jääwad lehed kuni jüggijeni j. a. põllumeeste kätte ja palutakse neid siis wastustega nende ridade kirjutaja nime päale Tartusse „Põllutöölehe“ toimetusesle sisse jaata.

Et kergesti juhtuda wõib, et pika aja jooksul mõned lehed kaduma, ehk rikki lähewad, siis jaadetakse tagantjärele igale soowijale uusi lehta koju kätte. Ka wõib neid igal ajal „Põllutöölehe“ talitusest saada.

Et asja üle põhjalikumalt ja selgemalt ülewaadet saada, katsub nende ridade kirjutaja tulewa suwe jooksul wõimalikult juure hulga majapidamisi igas maakonnas isiklikult üle waadata ja palub neid lugupeetud põllumehi, kes walmis on, teda oma juures wastu wõtma, jeda wõimalikult pea lahkesti teatada. Ühtlasi palutakse ka täielikku adressi ja kõige hõlpsamat teed sinasõitmiseks ülestähendada. Kulusid ei pea see muudugi kellegile sümitama.

Tänapuone teadete korjamine käib ainult Liwimaa Cesti maakondade kohta. Tulewikus on kawatsetud ka Cestimaad jarnasel kombel läbi töötada.

Cesti Põllumeeste Selts loodab, et laiemad ringkonnad asja tähtsust silmis pidades jõudu mööda kaaja töötawad, et teated wõimalikult täielikud saaks, sest ainult täielikul materjalil on tõsine tähtsus.

Sellepärast palutakse igat ühte, kes küsimiselehe kätte on saanud — ja saada wõib teda igaüks, kes aga soowi awaldab — tungiwalt lehte jüggijel wastustega sissejaata.

Wastuseid katjutagu wõimalikult õigeid ja erapooletuid anda. Kus aga mingisugusel põhjusel wõimalik ei peaks olema, wastust anda, jäetagu wastuse koht tühjaks.

Isääranis täielikud peaks ka teated wõlgade kohta olema. Kurjasti neid teateid ju keegi ei tarwita, nemad on aga ütle mata tähtsad, et majanduslike seisukorra üle selget pilti saada. See ei käi mitte ainult maa läbi kindlustatud laenude kohta, waid ka isiklikkude wõlgade kohta. Sest laen, mida maapidaja teinud on, jääb laenuks, olgu tema ühel, wõi teisel teel wõetud. Laenuks pidama peab aga mõlemaid laenu-kujusid siiski.

Kus wahest mõned asjad weel selgusetu peaksiwad olema, sääl palutakse jeda nende ridade kirjutajale teatada, et wõimalik oleks, kas kirjalikult ehk ajakirjanduse teel tumedaid küsimusi weel selgitada.

Cesti Põllumeeste Seltsi nimel

Tartus, aprilli kuul, 1907.

Aleks. Eizenschmidt.

I. Koha üldine kirjeldus.

1. Koha nimi
2. Kohapidaja nimi
3. Kas kohapidaja omanik, rentnik või palgeline on

4. Kas koht waku-, kwoote-, mõisa-, kroonu- või muu maa pääl on

(Koht on aastal ametlikult mõõdetud).

5. Kus wallas
6. Kus kihelkonnas
7. Kus maakonnas
8. Mis jaama kaudu lihtkirjad käiwad

..... wersta faugel.

9. Mis jaama kaudu finnitatud postijaadetused käiwad

..... wersta faugel.

10. Mis jaama kaudu telegrammid käiwad

..... wersta faugel.

11. Koha suurus :

a) põllumaad . . .	wakam.	tal.	fr.
b) aiamaad . . .	"	"	"
d) heinamaad . . .	"	"	"
e) karjamaad . . .	"	"	"
g) teesid, õuealust jne.	"	"	"
h) harimata jõod . . .	"	"	"
i) metsa . . .	"	"	"
k) wett . . .	"	"	"
l) kõlbmata maad . . .	"	"	"

Kokku . . . wakam. tal. fr.

T ä h e n d u s : Heinamaadest on harimata

niijutatud

muidu haritud

12. Kas mets annab kohale tarvilikku ehitus- ja põletismaterjali

13. Kas ja kui palju ostetakse aastas ehituse ja põletispuid juurde

14. Kas ja kui palju võib aastas ehituse ja põletispuid müüa

II. Maa omadused.

15. Kas maa pind on tasane, künkline, mägine jne.

16. Kas jooksvat või seisvat vett on olemas

17. Põllumaa omadused. Põllumaad on :

a) kruusane	wafam.
b) liivane	"
d) liivane savi ja savine liiv	"
e) ferge savimaa	"
g) räske "	"
h) musta mulla maa	"
i) turbamaa	"
k)	"
l)	"

Kas aluspõhi on põllupinnaga ühesugune, või läheb ta viimastest lahku ja kuidas

18. Heinamaade omadused. Heinamaadest on :

a) väga hääd heinamaad, mis vähemalt 2 lõikust
hääd heinu annavad	wafam.
b) hääd heinamaid, mis ühe tubli lõikuse hääd
heinu annavad	"
d) rahuldavaid heinamaid	"
e) kehwa heinamaid	"

T ä h e n d u s. Kas hääd heinamaad loomulikult wõi parandamise läbi hääde omadustega on

19. Karjamaade omadused. Karjamaadest on :

a) hääd	wafam.
b) kehvad	"
d) kehwa	"

III. Kliima.

20. Kas koht on tuulte eest warjatud ja misläbi

21. Kas on mõõtmisi õhu soojuse, wihmarohkuse jne. kohta ette wõetud ja kas on sellekohaseid ülestähendusi saadaval

22. Kuna lõpewad kewadised öökülmad

23. Kuna algawad sügisesed öökülmad

24. Misjuguft kahju sünnitawad öökülmad

25. Kas rahesajud wiimajel ajal palju kahju on sünnitanud

26. Millal võetakse tähtsamad põllutööd ette :

- a) kevadike künni algus
- b) esimene karja väljaajamine
- d) ristihaina niidu algus
- e) maike heina " "
- g) ruffi lõikuse algus
- h) odra " "
- i) kaera " "
- k) ruffi külmise aeg
- l) kartuli võtmise algus
- m) millal lõpevad sügisejed põllutööd

IV. Lõikamise olud.

A. Väljapoolse.

Kohast jaab :

27. Kuni raudteejaamani wersta; nendest kivitööd w.; kruusatud teed w.; külateed, mis awaliku parandamise alla ei käi wersta.

28. Kuni weeteeni w.; nendest kivitööd w.; kruusatud teed w.; külateed wersta.

29. Kuni piimatalituseni wersta; nendest kivitööd w.; kruusatud teed w.; külateed wersta.

30. Kuni

31. Kuni lähema linna või alewikuni, kus põllusaadusi müüa võib.

Kuni wersta; nendest kivitööd w.; kruusatud teed w.; külateed wersta.

Kuni w.; nendest kivitööd w.; kruusatud teed w.; külateed wersta.

32. Kuidas on postiolud korraldatud :

a) kus ja kui kaugel on lähem kroonu postiajutus verst.

b) kuidas jäält postijaadetused kätte toimetatakse (kihelkonnapost, wallapost, era postitalitus)

d) mitu korda nädalas tuleb post korralikult kätte

e) kui palju teeb postijaadete kroonu postiajutusest kätte muretsemine aastas kulu

g) mis soovid oleks kohalikul elanikkonnal postiolude korralduse asjus

33. Kus ja kui kaugel elab lähem arst

34. Kus ja kui kaugel elab lähem loomaarst

B. K o h a p i i r i d e s .

35. Kas maad on üheskoos või tüfendatud

36. Kas hoonete seisukoht on niisugune, et hõlpsasti põldude pääle saab, misjugas sees seisukorras on teed koha piirides ja kui palju maad saab kõige kaugema põllumaa ääreni

V. K o h a l i s e l e a d j a t ö ö k o r r a l d u s .

A. Ü l l w i f o r d j a w ä e t u s .

37. Kas kõik maa on oma käes, või on üks jagu misjagustel tingimistel teistele ijfutele edasi antud

38. Kas on kindel külwiford olemas ja misjugune

Wälja nummer.	Wilja nimetus.	Wäetus.	Wälja nummer.	Wilja nimetus.	Wäetus.

39. Kui kindlat külwiforda ei ole, misjuguft wilja tehtakse ja kui juurel mõõdul

.....

.....

.....

.....

.....

40. Kas pääle külwiforras nimetatud wiljade weel' mõnda wilja vähemal arwul forralikult kaswatatakse (loomatoidu naerid, ristitkheina ja muud jeemned)

.....

.....

.....

41. Misjuguft wilja pääle paneb kohapidaja isiklikult kõige suuremat rõhku

.....

.....

42. Mitu wafamaad põllumaad wäetatakse iga aasta laudajõnnifuga
43. Kui palju ja misjuguft funstjõnnikut tarwitatakse aastal

44. Kuidas on heina- ja karjamaade wäetamisega lugu

B. Tööjõud.

45. Weoloomi on majapidamises :
- a) hobuseid
- b) härgi
- Wanfri foorma raskus on läbistiffu puuda.
- Kee " " " " "
46. Matali tööliji on :
- perekonda.
- poisji.
- tüdrukut.
- last (karjaseid jne.).
47. Mitu kohapidaja perekonna liiget wõtawad töötegemisest osa
48. Kas kohapidajal tööjuhatamise juures abiliji on
49. Kui palju tarwitatakse ajutiiji tööliji (päiwiliji jne.)
50. Mis kujul ja kui palju saawad tööliised aastas palka

54. Mitu karilooma peetakse

55. Mis otstarbetega peetakse karja (liha-, piima-, või kariloomadeks)

56. Mis tõugu on peetavad kariloomad

57. Mitu lammasi peetakse ja misjuguise tagajärjega

58. Mitu siga peetakse ja misjuguise tagajärjega

59. Mis tõugu sigu peetakse kõige kohajemaks

E. Loomade jõõtmine.

60. Hobuste jõõtmine

61. Kariloomade jõõtmine:

a) kas loomad käivad juvel karjamaal; kui kaua ja misjugusel karjamaal

b) mitu wakamaad karjamaad tuleb looma kohta

d) kas juvel loomi laudas jõõdetakse

e) loomade talvine jõõtmine

62. Lammaste jõõtmine

63. Sigade jõõtmine

75. Majapidamises tegivate inimeste ülespidamiseks kulub aastas läbistiffu ära :

Piisu	puuda.	Piima
Ruffit	"	Woid
Otre	"	Wune
Ernid	"	Sealiha
Kartulid	"	Lambaliha
.....		Elajaliha
.....		
.....		

76. Tähendused kohapidaja ja tööliste eluruumide kohta

.....

.....

.....

VII. Koha väärtus.

77. Koha ostuhind oli aastal rubla.

..... "

78. Praegune hoonete väärtus on rubla.

79. Inventari väärtus on :

a) furniid inventar rubla.

b) elan inventar. "

d) kasvatavad viljapuud ja wili "

80. Misfuguseid maaparandusi on ette wõetud ja kuipalju selle otstarbega wälja antud

.....

.....

.....

81. Koha kannab järgmisi awalikka maksusi :

a) rbl.

b) "

d) "

e) "

- g) rbl.
h) "
i) "
k) "
l) "
m) "

82. Kõha pääl lajuvad järgmised wõlad *)

83. Kohapidaja isiklikud wõlad *)

VIII. Kohapidaja isiklikud arwamised oma seisukorra kohta ja selle kohta, kuidas seisukorda parandada wõiks.

*) Palutakse ülesanda, kui kõrget protsenti wõlgade eest maksetakse.